

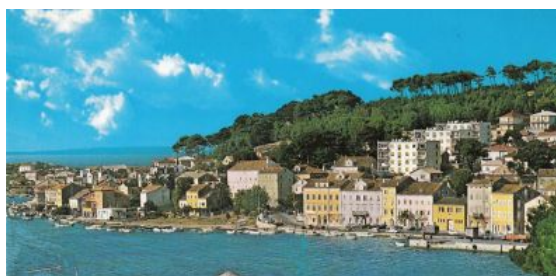

Odrastanje "s turistima u kući"

👤 Irena Dlaka 📅 Nedjelja 15.09.2024.

Pod zajedničkim nazivom "Obiteljski smještaj - način života, a ne rentijerstvo", objavit ćemo niz članaka koje je pripremila prof. Irena Dlaka...

S ponosom mogu reći da sam treća (a moj sin četvrta) generacija u našoj obitelji koja se bavi turizmom. Iznajmljivanjem soba prva se počela baviti moja nona u Nerezinama krajem 1950-ih. Sredinom 1960-ih moji su roditelji prvo iznajmljivali jednu sobu u starom stanu u središtu Malog Lošinja, da bi se od 1970. počeli ozbiljnije baviti turizmom u novoj kući na rubu grada. Oboje su radili u zdravstvu, često u nepredvidivim smjenama, pa smo stariji brat i ja rano postali aktivni sudionici u "iznajmljivanja soba s doručkom" (danas se reklo "bed & breakfast"). Bile su to 1970-e godine kada je ovaj oblik privatnog smještaja bio puno rašireniji i češći nego danas, kada prevladava iznajmljivanje apartmana. Što je to sve značilo, slijedi u priči o odrastanju "s turistima u kući". Vjerujem da će se mnogi prepoznati.

(/images/novosti/2024-09/obiteljskismjestaj2_1-ml-skveric1970ih.jpg)

Mali Lošinj - Škverić 1970-ih

(/images/novosti/2024-09/obiteljskismjestaj2_2-ml-lukatrg1970ih.jpg) (/images/novosti/2024-09/obiteljskismjestaj2_3-ml-panoramatrga1985.jpg) (/images/novosti/2024-09/obiteljskismjestaj2_4-ml-trg1980ih.jpg) Obiteljski život se dijelio na "zimski" i "ljetni" režim, a prijelazi su bili postupni - prvo su se iz svoje sobe na razvučeni trosjed u dnevnom boravku selili moji roditelji, pa po završetku nastave ja na "ligeštol" u bratovoj sobi. Obitelji mojih prijatelja koji su iznajmljivali apartmane selili su iz svojih stanova na katu u turistima neatraktivna prizemlja "bez pogleda" i suterene koji su zimi služili kao skladišta, radionice, vešeraji i sl. Oni bar nisu morali dijeliti kupaonicu i zahod s turistima, što je značilo sljedeće: nosi svoje stvari sa sobom, obavi što imaš u najkraćem roku i ostavi iza sebe sve uredno i čisto. Ponekad mi je jednostavnije bilo otuširati se na plaži ili u vrtu. Posebna priča je bio veliki hladnjak u kuhinji, koji su često koristili i turisti. Više puta bi mamino upozorenje da "ne diramo" neki narezak, sok ili jogurt jer je "od turista" stiglo prekasno. Suživot s turistima tražio je popriličnu dozu samodiscipline i strpljenja.

Kako bi roditelji uz svoj redovan posao mogli stići sve obaviti na vrijeme i kako treba, pomoć nas djece bila im je nužno potrebna. U početku su to bile sitnice - "odnesi ovo vani na terasu" (gdje su turisti jeli doručke), "operi ove tanjuriće i šalice" (jer nije bilo dovoljno posuđa za doručke), "baci smeće", "pomozi mi napraviti krevet", "pobriši prašinu" i sl. Kako smo rasli, obveze su bile sve veće i odgovornije. U ranim tinejdžerskim godinama samostalno smo svakodnevno čistili sobe i kupaonice, posluživali doručke, prijavljivali turiste u agenciju, a ponekad i dočekivali goste, ako roditelja trenutno nije bilo kod kuće. Negdje tijekom srednje škole ljeta su mi postala "radna", a da to nisam ni primijetila, jer se pomoć podrazumijevala. Pomalo sam zavidjela mojim prijateljima čiji su roditelji iznajmljivali apartmane, jer bi odradili "smjenu" (najčešće subotom) i ostale dane bili slobodni ili radili "pravi" sezonski posao izvan kuće. Radne obaveze u kući uvijek su bile na prvom mjestu i tek nakon što si ih obavio mogao si ići na plažu ili u večernji izlazak. Mogao si biti vani do kasno u noć, no ujutro te čekao posao - tko ti je kriv da se nisi naspavao (spavat ćeš popodne na plaži). "Red, rad i disciplina!", rekli bi Nijemci. "Snađi se, druže!", rekli bi mi. Živjelo se vrlo intenzivno i kada bi krenula nastava u srednjoj školi/na studiju bilo nam je "kao da smo na odmoru". Dril čišćenja i pospremanja pratio nas je na studiju i dalje u životu kao svojevrsna "profesionalna deformacija".

(/images/novosti/2024-09/obiteljskismjestaj2_5-ml-gradnja-zagazinjina.jpg) (/images/novosti/2024-09/obiteljskismjestaj2_6-ml-panorama-oko1985.jpg) (/images/novosti/2024-09/obiteljskismjestaj2_7-ml-priko1980ih.jpg) (/images/novosti/2024-09/obiteljskismjestaj2_8-ml-jamina-Bocac1980ih.jpg) (/images/novosti/2024-09/obiteljskismjestaj2_9-vecera-s-turistima-ljeto1978.jpg) (/images/novosti/2024-09/obiteljskismjestaj2_10-prva-slijeva-dugogodisnja-gosca-frau-ilse1985.jpg) Svakodnevno susretanje s turistima potaknulo nas je na rano komuniciranje na stranim jezicima. Iako su u školi već 1970-ih svi htjeli učiti engleski jezik, tadašnji obrazovni sustav nalagao je da pola učenika mora učiti njemački. Osnove talijanskog smo i tako svi već "pokupili" ili od obitelji ili slušajući talijanske radio-stanice (ljeti se druge niti nisu čule) i gledajući talijanske programe na televiziji. S prvim naučenim riječima na njemačkom ili talijanskom jeziku krenula su druženja s malim turistima. Većinom su to bila gradska djeca kojima je priroda bila strani pojam, pa smo se čudili njihovom čuđenju nad običnim mravinjakom u koji su veliki crni mravi unosili sjemenke bora ili strahu da u ruku uzmu običnu guštericu ili tek upecanu salpicu. S druge strane, ta djeca su imala igračke o kojima smo mi mogli samo sanjati, kao npr. barbike sa svim mogućim dodacima i autiće na daljinsko upravljanje. Imali su i razne vrste čokolada i gumenih bombona kojih tada nije bilo kod nas za kupiti, pa bismo se trampili za svježe smokve ili kupine i - svi sretni. Neke obitelji turista dolazile su godinama, sve dok im djeca nisu odrasla pa i nakon toga, sami. Ponekad su turisti postajali više od gosta, postajali su prijatelji, gotovo pa članovi obitelji. Donosili su nam sve što se tada nije moglo kupiti kod nas - od kave do videokamere. Naravno, sve se to uredno plaćalo, a za učinjenu uslugu napravili bi im večeru - srdele s gradela, frigane lignje ili rižoto, uvijek s domaćim pomidorima na salatu. Bila su to nepretenciozna, vesela druženja, a jezičnu barijeru smo razbijali mi, djeca, jer smo "njemački učili u školi". Zahvaljujući gostoprimstvu jedne od tih obitelji turista koji su nam postali prijatelji upoznala sam München s nepunih 16 godina, propričala njemački kako spada i shvatila što to Bavarci cijene kod nas. Pogled "sa strane" uvijek širi horizonte.

Znalo je s višegodišnjim turistima biti i nezgodnih situacija, kada bi se previše udomačili i tražili sve i svašta. Trebalo se znati postaviti, pa makar i uz rizik gubitka dugogodišnjeg gosta. Sve smo to već kao djeca gledali i učili se razlikovati ljubaznost od servilnosti. "Qui comando io e questa è casa mia" (Ovdje ja zapovijedam i ovo je moja kuća), rekla bi moja mama citirajući staru talijansku kanconu. Postojala su (i još uvijek postoje) nepisana pravila o načinu ponašanja kako nas ukućana, tako i samih turista - nema lupanja vratima i nabijanja potpeticama po stubištu i hodnicima, hodanja bosih nogu i u kupaćem kostimu po kući, glasne muzike i vikanja, posebno u vrijeme popodnevnog odmora ili kasnije navečer i sl. A što napraviti kada turisti jako glasno hrču ili vode ljubav? Staviti čepiće u uši. Tolerancija na ljudskost.

Turisti se razbole, nastradaju na plaži, tuguju zbog nečeg... treba im čaj, flaster ili tek lijepa riječ. Najviše lijepa riječ. Gostoljubivost nema ničeg zajedničkog s "industrijom (gostoljubivosti)", ona je uvijek osobna i jedinstvena. Mi koji smo odrasli "s turistima u kući" to dobro znamo.

Zaključit ću riječima Davora Njirića, turističkog znalca koji je u Ministarstvu turizma radio dvadeset godina: "Ne dirajte nam 'babu Maru' koja ima tri smještajne jedinice u domaćinstvu da može od toga popraviti svoje skromne prihode. Poštujte tradiciju hrvatskog turizma na kojoj su odrasle mnoge generacije".

Članak je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

(/index.php/component/banners/click/223)

(/index.php/component/banners/click/107)

(/index.php/component/banners/click/224)

Servisne informacije

11 / 26 2024	Bez struje, 27. 11. 2024.	(/index.php/obavijesti/18602-bez-struje-27-11-2024)
11 / 26 2024	Bez vode, 26. 11. 2024.	(/index.php/obavijesti/18601-bez-vode-26-11-2024)
11 / 25 2024	Bez struje, 26. 11. 2024.	(/index.php/obavijesti/18595-bez-struje-26-11-2024)
11 / 22 2024	Bez struje, 25. 11. 2024.	(/index.php/obavijesti/18585-bez-struje-25-11-2024)
	Katamaran M. Lošinj - Cres - Rijeka	(/index.php/obavijesti/102-katamaran-m-losinj-cres-rijeka)
06 / 14 2024	Katamaran Pula - M. Lošinj - Zadar	(/index.php/obavijesti/17877-katamaran-pula-m-losinj-zadar-2)
	Brodsko linija Ilovik - Mrtvaška	(/index.php/obavijesti/350-brodsko-linija-ilovik-mrtvaska)
	Trajekti Merag-Valbiska, Porozina-Brestova	(/index.php/obavijesti/84-trajekti)
	Brod M. Lošinj - Unije - Susak	(/index.php/obavijesti/101-brodsko-linija-m-losinj-unije-susak)

Najčitanije

Budućnost obiteljskih iznajmljivača (/index.php/turizam/18563-buducnost-obiteljskih-iznajmljivaca)

Zoran Milanović dolazi u Cres i Mali Lošinj (/index.php/u-politici/18538-zoran-milanovic-dolazi-u-cres-i-mali-losinj)

Kamalić primio najviše priznanje Grada Malog Lošinja (/index.php/u-politici/18523-kamalic-primio-najvise-priznanje-grada-malog-losinja)

Obećan završetak do lipnja 2026. godine (/index.php/u-razno/18526-obecan-zavrsetak-do-lipnja-2026-godine)

Milanović s gradskim vodstvom o aktualnim planovima (/index.php/u-politici/18546-milanovic-s-gradskim-vodstvom-o-aktualnim-planovima)

Milanović: EU nam neće pomoći da zaradimo novac (/index.php/u-politici/18547-milanovic-eu-nam-nece-pomoci-da-zaradimo-novac)

Najnovije

11 / 26 2024	Na manje otoke vlastitim brodom	(/index.php/u-razno/18603-na-manje-otoke-vlastitim-brodom)
11 / 26 2024	Bez struje, 27. 11. 2024.	(/index.php/obavijesti/18602-bez-struje-27-11-2024)
11 / 26 2024	Bez vode, 26. 11. 2024.	(/index.php/obavijesti/18601-bez-vode-26-11-2024)
11 / 25 2024	Pobjede lošinjskih juniora i creskih dječaka	(/index.php/sportski/kosarka/18600-pobjede-losinjskih-juniora-i-creskih-djecaka)
11 / 25 2024	Objelodanjene pjesme skrivene u bilježnicama i knjigama	(/index.php/u-kulturi/18599-objelodanjene-pjesme-skrivene-u-biljeznicama-i-knjigama)
11 / 25 2024	Kako do vrha - pitajte Stipu Božića	(/index.php/u-razno/18598-kako-do-vrha-pitajte-stipu-bozica)
11 / 25 2024	Provedite Advent na čarobnom otoku Cresu	(/index.php/turizam/18597-provedite-advent-na-carobnom-otoku-cresu)

Na današnji dan:

...

OTOCI.NET (HTTP://WWW.OTOCI.NET/)

Kontakti (/index.php/kontakti)

Uvjeti korištenja (/index.php/koristenje)

Oglašavanje (/index.php/oglasavanje)

Impressum (/index.php/impressum)

[Privacy and cookie settings](#)

Managed by Google. Complies with IAB TCF. CMP ID: 300
